

Datum	Vår beteckning
10 juli 2024	KS 23/0458

Samrådsredogörelse planeringsbesked
Detaljplan för Norra Stäksön, nr 2302
Kungsängen, Upplands-Bro kommun

Innehållsförteckning

Bakgrund till planeringsbeskedet	2
Planens syfte.....	2
Hur samrådet har bedrivits.....	2
Inkomna synpunkter, lista.....	3
Inkomna synpunkter med kommentarer	4
Statliga myndigheter.....	4
Kommunala nämnder	6
Övriga remissinstanser	8
Privatpersoner och övriga.....	13
Resultat av samrådet.....	17
Underlagsmaterial.....	17

Bakgrund till planeringsbeskedet

Samhällsbyggandsutskottet gav den 4 oktober 2023 §49 samhällsbyggnadschefen i uppdrag att ta fram förslag till detaljplan för Norra Stäksön. Planen handläggs genom utökat förfarande enligt PBL 2010:900.

Planens syfte

Kommunen har beslutat att inleda arbete med en detaljplan för Norra Stäksön. Förslaget innehåller småhusbebyggelse som föreslås uppföras i cirka 390–465 lägenheter i form av villor/parhus och radhus i 1–2 våningar. I parkvillor centralt i området föreslås viss plats ges till samhällsnyttiga funktioner i begränsat omfång så som förskolor, kontor, LSS-boende, livsmedelsbutik och viss service samt värmestuga/café.

Kommunen och planens initierande exploatör har gemensamt kommit fram till att det första steget i planprocessen blir att be Länsstyrelsen och eventuella berörda myndigheter att för planområdet bedöma strandskyddsfrågan samt frågan om riksintresse för rörligt friluftsliv och klargöra dessa frågor i ett planeringsbesked innan ett mer detaljerat förslag till detaljplan tas fram.

Planförslaget har tagits fram med stor hänsyn till strandskyddets intressen liksom riksintresset avseende Mälaren och det rörliga friluftslivet. Härtill har det tagits stor hänsyn till önskemålet att tillgängliggöra Norra Stäksöns naturområden för alla kommunens invånare.

Hur samrådet har bedrivits

Kommunstyrelsen beslutade den 29 maj 2024 genom delegationsbeslut att begära planeringsbesked från Länsstyrelsen. Därmed sändes underlaget ut på planeringsråd för att samla in synpunkter om planeringsbeskedet.

Förslaget var under tiden 8 april – 6 maj 2024 utsänt för samråd och skickades till berörda fastighetsägare samt myndigheter m.m. enligt remisslista. Under remisstiden var detaljplaneförslaget utställt i kommunhuset på i Kungsängens centrum i Brohuset samt på kommunens webbplats (www.upplands-bro.se/dpnorrastakson). Samrådet kungjordes i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet den 5 april 2024 samt annonserades i Mitt i Upplands-Bro den 6 april 2024.

Inkomna synpunkter, lista

Med anledning av underlaget för planeringsbesked för detaljplan har 15 synpunkter inkommit till kommunen. Av dessa inkom tre synpunkter efter samrådsperiodens slut. Sena synpunkter behandlas på samma sätt som de synpunkter som inkommit under remisstiden.

Skrivelserna är numrerade i följande ordning:

Statliga myndigheter

1	Lantmäteriet	inkom 10 april 2024
2	Skogsstyrelsen	inkom 22 april 2024
3	Trafikverket	inkom 6 maj 2024

Kommunala nämnder

4	Bygg- och miljönämnden	inkom 23 maj 2024
5	Kultur- och fritidsnämnden	inkom 11 juni 2024

Övriga remissinstanser

6	E.ON Energidistribution	inkom 3 maj 2024
7	Järfälla Kommun	inkom 26 april 2024
8	Naturskyddsföreningen i Upplands-Bro	inkom 20 maj 2024
9	STF Svenska turistföreningen	inkom 23 april 2024
10	Trafikförvaltningen	inkom 3 maj 2024
11	Upplands-Bro Kulturhistoriska Förening	inkom 4 maj 2024
12	Upplands-Bro Villaägarförening	inkom 6 maj 2024

Privatpersoner och övriga

13	Privatperson 1	inkom 6 maj 2024
14	Privatperson 2	inkom 6 maj 2024
15	Privatperson 3	inkom 6 maj 2024

Inkomna synpunkter med kommentarer

I det följande kommenteras synpunkter på planeringsbesked för detaljplan för Norra Stäksön. Synpunkter som inte handlar om planeringsbeskedet samt innebär särskilda överväganden med avseende på planens utformning eller innehåll, kommenteras inte i sak. Synpunkterna redovisas kortfattat utan inbördes rangordning. För den fullständiga lydelsen av respektive synpunkt hänvisas till de ursprungliga synpunkterna som kan erhållas från kommunen. I omedelbar anslutning till inkomna synpunkter redovisas kommunens kommentarer.

Statliga myndigheter

1 Lantmäteriet, inkom 10 april 2024

Lantmäterimyndigheten ska enligt 5 kap. 10 b § PBL ges tillfälle att komma in med synpunkter om planeringsbesked. Vi tackar för er förfrågan. Eftersom planeringsbeskeden ytterst sällan berör några konkreta genomförandefrågor där Lantmäteriet har något att tillföra, har vi avstått från att granska handlingarna och lämna synpunkter.

Kommentar

Kommunen noterar yttrandet.

2 Skogsstyrelsen, inkom 22 april 2024

Det finns områden med mycket höga naturvärden främst i den norra delen Strömsängsudd med mycket gammal lövdominerad skog med ek, ask och olika lövträdsarter samt hassel. Det finns även längs sjöstränderna ner mot E18, både i västra slänten och östra slänten, mycket gammal talldominerad skog vilken är en ovanlig biototyp i dagens skogar som brukas med konventionellt skogsbruk. Därför är det viktigt att ni själva gör en inventering som belyser områdets kvaliteter.

Det finns risk för ökat slitage i biotopen på Strömsängsudd med skador på mark och naturvärdesträd med ökad bebyggelse i närområdet. Kommunen bör initiera kompensationsåtgärder i de flesta utredningsområden för bebyggelse då skog och naturvärden försvinner permanent exempelvis frihuggnings av naturvärdesträd och/eller skapa död ved som faunadepåer.

Kommentar

Kommunen delar Skogsstyrelsens bild att det finns höga naturvärden i området och främst längst ut på Strömsängsudd. Till programskedet gjordes en naturvärdesinventering och den har legat till grund för vilka områden som bevaras. Utifrån det har kommunen resonerat vart det är rimligt att upphäva strandskyddet och exploatera. Frågan kommer att fortsätta utredas inom detaljplanen och lämpliga kompensationsåtgärder kommer att fastställas i vidare arbete. Kommunen tar med sig yttrandet.

3 Trafikverket, inkom 6 maj 2024

Trafikverket är väghållare för E18 som utgör riksintresse för kommunikation. E18 är också utpekad som primärled för farligt gods. Trafikverket är också på Stäksön väghållare för Enköpingsvägen, som också är utpekad omledningsväg till E18. Vidare går Mälarbanan söder om Enköpingsvägen. Trafikverket äger mark i Kungsängen trafikplats samt i anslutning till Enköpingsvägen i sydvästra delen av Norra Stäksön.

Den föreslagna bebyggelsen på Norra Stäksön har inte stöd i RUF 2050. Området är utpekad som landsbygds- och skärgård utanför samlad bebyggelse. Området saknar bland annat närhet till service och utbyggda kommunikationer och närhet till resursstark kollektivtrafik. Trafikverket gör bedömningen att exploateringen kommer att ge upphov till ökad trafikbelastning på Enköpingsvägen och E18. Stor del av denna trafik kommer därefter ta sig till trafikplatser på E18, främst trafikplats Stäket och trafikplats Kungsängen. En del av trafiken till området kommer att köra via Stäket i Järfälla till Enköpingsvägen. Det blir därmed en mellankommunal trafikpåverkan till följd av föreslagen bebyggelse. Området där bostäder planeras ligger som närmast drygt 100 meter från E18 och området

där bostäder planeras kommer att ha höga till mycket höga bullernivåer, så som skisserna ser ut för området.

E18 från Brunna in mot centrumregionen är redan idag utsatt för trängsel och köer och analyser från Trafikverket visar att vägkapaciteten för delen Hjulsta-Kungsängen kommer vara i princip fullt nyttjad i högtrafik år 2040. Det är därför av yttersta vikt att större delen av tillkommande exploateringar sker i bästa kollektivtrafiklägen enligt intentionerna i RUFSS. Utveckling av en stor mängd bostäder, utanför områden utpekade i RUFSS för bebyggelse, riskerar att påverka E18s funktion negativt, med bland annat ökad trängsel och framkomlighetsproblem för de som färdas på E18.

Upplands-Bro kommun planerar för ett antal detaljplaner för bostäder i perifera lägen (exempelvis Viby, Örnäs, Rankhus) utöver Norra Stäksön och tillsammans ger dessa upphov till en betydande trafikallsträng. Det är av stor betydelse att kommunen slutför den ”systemanalys trafik” för att prioritera var det lämpligen är motiverat att exploatera sett till bland annat att inte orsaka framkomlighetsproblem på E18 och mellankommunal påverkan på trafiksystemet.

Vad gäller trafikplats Kungsängen bedriver Trafikverket i dag ingen planering för utbyggnad och ser inte anledning att återuppta denna i närtid. E18 i området är redan i dag hårt belastad i rusning och en fullständig trafikplats kan skapa mer lokala resor och påverka framkomligheten för genomgående trafik negativt. Tillkommande lokal trafik kommer därför behöva försörjas på lokala vägnätet.

Vad gäller tänkt anslutning till västra delen av Enköpingsvägen närmast Kungsängen råder det strandskydd och tänkt påkopplad väg ligger inom 100 meters linjen för strandskydd. Det kommer att bli mycket svårt att få angöra en väg inom strandskydd och kommunen behöver till detaljplanen presentera en hållbar trafikförsörjning för samtliga trafikslag (bil, buss, cykel, gång). Som det är nu är inte denna trafikförsörjning säkrad sett till planområdet. Det kommer inte att vara hållbart (varken för bil eller buss) att endast angöra via den östra anslutningen till Enköpingsvägen utan någon form av rundslinga kommer att behövas. Även avståndet till resursstark kollektivtrafik vid pendeltågs Kungsängen kommer att vara längre om det inte finns en västlig vägkoppling från området.

Om väghållningsområdet önskar att utökas till Stäksön (som översiktsplanering påtalar) bör kommunen initiera en dialog med Trafikverket för att hämta in Trafikverkets synpunkter i frågan. Dock kan statligt väghållarskap fortsatt vara motiverat sett bl a till robust- och säkerhet, omledning, beredskap mm.

Kommentar

Kommunen delar Trafikverkets synpunkt att trafiksituationen är en stor fråga i planarbetet och samtliga frågeställningar som yttrandet behandlar kommer att behöva ses över i arbetet och tätt samarbete med Trafikverket kommer vara nödvändigt. Varken trafik i stort eller E18 som riksintresse för kommunikation är frågor som planeringsbeskedet behandlar utan situationsplanens trafiklösningar kan endast i nuläget ses som eventuella lösningar att utreda. Kommunen tar med sig synpunkterna till vidare arbete.

Det är riktigt att exploatering på Norra Stäksön inte stöds av RUFSS 2050:s markanvändningskarta. Dock finns det andra ställningstaganden i RUFSS som kommunen har bedömt som möjliga att uppfylla vid en exploatering, framför allt att stadsutveckling ska ske i väl kollektivtrafikförsörjda lägen.

Kommunala nämnder

4 Bygg- och miljönämnden. inkom 23 maj 2024

Miljöenhetens synpunkter ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt

Strandskyddets syften är enligt 7 kap. 13 § miljöbalken att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. I Regeringens proposition 2008/09:119 ”Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden” (sida 36) står, med anledning av att syftet är långsiktigt, att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse kan bli betydelsefulla i framtiden. Vidare anges att det inom strandskyddat område vid de fyra stora sjöarna (Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren), trots förbudslagstiftningen, årligen uppförs mellan 400 och 600 byggnader för bostadsändamål och olika verksamheter och att det därför finns skäl att förtydliga att strandskyddets syften är långsiktiga. Vidare framgår av miljöbalken 4 kap. 1 och 2 §§ att Mälaren med öar och strandområden i sin helhet är att betrakta som riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden. Vad gäller Norra Stäksön är det bland annat riksintresset för friluftslivet som motiverar det utvidgade strandskyddet.

I ”Underlag för planeringsbesked” anges att ”Inom den delen av bostadsområdet där det utökade strandskyddet föreslås upphävas har inga rödlistade arter registrerats och artfynden har över lag varit mycket begränsade sedan 2015.” och i underlaget anges att ”de delar av den strandskyddade ytan som ianspråkats inom förslaget har lägre naturvärden över lag”.

Utifrån ovanstående beskrivning av lagstiftningens syften bedöms inte låga naturvärden vara ett tillräckligt skäl för att upphäva strandskyddet. När mer och mer naturmark exploateras i Storstockholm är det viktigt att låta den natur som redan har ett skydd förbli skyddad, både för rekreation och biologisk mångfald.

Utifrån ovanstående bedömer miljöenheten att strandskyddet mellan 100 och 300 meter inte bör upphävas. Att bygga bostäder på Norra Stäksön är en positiv utveckling som bidrar till att tillgängliggöra den skyddade naturen, förutsatt att man inte upphäver strandskyddet.

Bygglovsenhetens synpunkter

Förskola redovisas med placering i västra delen av planområdet. Här bör bil- och gångvägar till förskolan från befintliga bostadsområden i Kungsängen studeras närmre då sådan anslutning ser ut att saknas. Även med beaktande av tilltänkt bullervall/plank parallellt med delar av E18 bör övervägas att flytta förskolan längre bort från E18.

Stor omsorg behöver läggas vad gäller utformning av bullervall/plank. Placeringen parallellt med E18 löper vidare stor risk att utsättas för klotter. Det bör därför utredas hur risk för klotter kan minimeras.

Frågan om reflektion av trafikbuller från bulleravskärmande anordningar utmed E18 mot befintliga bostadsområden med mera bör utredas närmre i detaljplaneskedet.

Bygglovsenheten har mot bakgrund av att plankarta ännu inte är framtagen inga övriga synpunkter i detta skede.

Kommentar

Enheten delar nämndens synpunkt att det är viktigt att strandskyddets syften uppfylls långsiktigt och att upphävande är väl motiverade med underbyggda argument. Enheten anser att det finns skäl enligt miljöbalken att upphäva den utökade strandskyddet i området. Vidare kan även exploateringen bidra till att uppfylla delar av strandskyddets syften, då detaljplanen kan möjliggöra att området blir mer tillgängligt. Detta är inte minst positivt för riksintressets syften.

Då naturvärdena är lägre inom de strandskyddade områdena som upphävs, har enheten resonerat att det kan vara rimligt att exploatera de platserna i stället för att koncentrera sig endast på området utanför strandskyddet med högre naturvärden. Oavsett hur man resonerar blir det en intressekonflikt. Med det valda området inom strandskydd anser enheten att det finns möjlighet att hålla sig inom banvallen, vilket kommer att skapa ett enhetligt bostadsområde samtidigt som man kan bevara den norra delen.

Enheten delar även nämndens synpunkt att säker trafik, bulleråtgärder och utformning av stadsrum är viktiga frågor som dock inte behandlas i planeringsbeskedet. Synpunkterna tas med till kommande planarbete.

5 Kultur- och fritidsnämnden, inkom 11 juni 2024

Vid en fortsatt planering av nya bostäder på Norra Stäksön är det angeläget att väl underbyggda underlag tas fram. Det för att inte omistliga värden ska gå förlorade i en framtida exploatering.

Respekt för existerande natur- och kulturvärden

Kultur- och fritidsnämnden vill särskilt betona att en framtida exploatering bör ske med respekt för existerande natur- och kulturvärden som finns i området. I översiktsplan 2010 utpekades området som ett rekreations- och friluftsområde. Området bör även i framtiden ge möjlighet till rekreation och motion, inte bara för de boende utan även för övriga kommuninvånare och tillresta. Det är viktigt att hitta en bra balans mellan byggande och natur. Gröna miljöer som utgörs av naturmark har en större positiv inverkan på människors välbefinnande än planterad grönska.

Fornlämningar och kulturmiljöutredning

I Upplands-Bro kommun och på Stäksön finns det gott om fornlämningar. Det är också sannolikt att det på Norra Stäksön finns fler lämningar som idag inte finns registrerade. Kultur- och fritidsnämnden förordar därför en inventering av områdets fornlämningar. Önskvärt är även kulturmiljöutredning med konsekvensanalys. Det finns en potential att skapa ett trivsamt naturnära bostadsområde, men för det krävs hänsyn till området. För att säkerställa att existerande natur- och kulturvärden värnas bör därför befintliga natur- och kulturvärden först inventeras.

Kommentar

Kontoret delar nämndens synpunkt att det är viktigt att hitta en bra balans mellan bostadsområdet och naturområdet så att inte viktiga naturvärden går förlorade. Enheten anser att planförslaget där bostäder begränsas till innanför banvallen är en väl avvägning där stor del av ön bevaras som natur och dessa delar dessutom klassas som de högsta naturvärdena.

Förekomsten av fornlämningar och kulturmiljöerna kommer att undersökas under kommande planarbete och synpunkten tas med vidare.

Övriga remissinstanser

6 E.ON Energidistribution, inkom 3 maj 2024

Inom programområdet kommer ett tiotal nätstationer behöva placeras ut, i programkartan har vi infogat ungefärlig placering med ett betjäningsområde som respektive nätstation har. En nätstation i denna miljö har ungefär en räckvidd på ca 200 m, vilket gör att avståndet mellan stationerna hamnar på ca 400 m. Att tänka på vid placering av en nätstation är att för normalstor nätstation åtgår en yta på 6x6 meter, till det skall läggas att ett brandskyddsavstånd på minst 5 meter skall upprätthållas till brännbar byggnad eller brännbart upplag, detta pga att transformatorn innehåller olja, med brandskyddande insatser kan avståndet minskas men utrymme för betjäning ska dock beaktas. En nätstation skall alltid vara nåbar med tungt fordon, vid ev transformatorbyte.

Samråd kring detta med nätstationer bör fortgå under hela planprocessen så att dom flesta placeringarna är lösta innan detaljplanen antas.

Kommentar

Kommunen håller med E.ON om att en robust elförsörjning är viktig för att skapa ett välfungerande bostadsområde. Den karta som E.ON har bifogat i sitt yttrande kommer dock inte ifrån det nuvarande planförslaget utan från programhandlingen. I detta skede av processen har inte denna fråga studerats. Yta och placering av infrastruktur för elförsörjning och kapacitet för nätet behöver studeras vidare i kommande planarbete och synpunkterna tas med till detta skede.

7 Järfälla kommun, inkom 26 april 2024

Järfälla kommun ser positivt på ambitionen om att utveckla attraktiv småhusbebyggelse och att bidra till regionens bostadsförsörjning. Utvecklingen har potential att bidra till ett stärkt underlag för kollektivtrafik och service i närområdet vilket vore positivt för boende i Stäket, där det pågår arbete med flera förtätningsprojekt.

Den föreslagna utvecklingen antas enligt Upplands-Bro kommun leda till ökade trafikmängder och boende förutsätts bli bilburna i stor utsträckning. Vi delar uppfattningen av att det finns behov av att utreda konsekvenserna på vägnätet i Järfälla kommun. I det bifogade plandirektivet konstaterar Upplands-Bro kommun att den ökade trafiken kan leda till negativa konsekvenser för områden öster och väster om Stäksön, och att det kan vara aktuellt att studera bullerdämpande åtgärder inom dessa områden eftersom ljud från motorvägen färdas lätt över vattnet. Det är viktigt att frågan utreds vidare och att en eventuell utveckling inte leder till negativa konsekvenser för boende i Stäket, Lund och Uddnäs.

Stäksön är en del av en miljö, som även inkluderar Stäksundet och Stäketfläcken, som historiskt sett varit en mycket betydelsefull knutpunkt då sjövägen till Sigtuna och Uppsala och landsvägen till Enköping möttes här redan på medeltiden. Inom hela området finns höga kulturmiljövärden som är viktiga att ta hänsyn till. Eventuell påverkan på det angränsande riksintresset för kulturmiljö bör utredas inom ramen för ett eventuellt planarbete.

Områdets höga natur- och rekreationsvärden bör värnas i den utsträckning det är möjligt. Det är viktigt att allmänhetens tillgång till naturen inte försämras. Föreslagna promenadstråk, bryggor och publika byggnader bör vara tillgängliga för invånare i Järfälla kommun och inte avsättas som gemensamhetsanläggningar. Särskilt då utvecklingen kan antas innebära ett ökat tryck på närliggande rekreationsområden i Järfälla.

Kommentar

Kommunen delar grannkommunens bild om att det är positivt med bostadsutvecklingen och ser också potential till liknande effekter som nämns i yttrandet.

Den kommande trafiksituationen som följd av projektet kommer att behöva studeras noggrant i kommande steg av detaljplaneprocessen, så även påverkan på kulturmiljö både inom planområdet och i närområdet. I detta skede prövas dock inte dessa frågor. Synpunkterna tas med vidare i arbetet.

En del av syftet med detaljplaneförslaget är att tillgängliggöra den delen av Norra Stäksön som ligger norr om banvallen för allmänheten, främst i Upplands-Bro kommun men det finns inga begränsningar för allmänhet i andra kommuner att nyttja rekreationsområdena och den tillkommande infrastrukturen. I förslaget ska dessa ytor vara inom allmän platsmark.

8 Naturskyddsföreningen i Upplands-Bro, inkom 20 maj 2024

Riksintresse

Norra Stäkethalvön är av riksintresse för Mälarens stränder. Hela delområdet ingår i Mälarens öar och strandområden som i sin helhet omfattas av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB med hänsyn till de samlade natur- och kulturvärdena. Bestämmelserna syftar till att värna det värdefulla Mälarländskapet med sina unika natur- och kulturvärden. Det har särskilt stora värden för friluftsliv och turism.

Översiktsplanen

Höga naturvärden på de norra delarna av ön ska skyddas och utvecklas enligt ÖP 2010. Rekreativa värden, som den befintliga ridstigen, samt skapande av ny vandringsled/strandpromenad föreslås. I ÖP 2010 står att exploatering ska ske med hänsyn till strandskyddet och att den gröna kopplingen mellan Stäksön och fastlandet måste beaktas.

Strandskydd

Vi anser, liksom Länsstyrelsen, att det utökade strandskyddet ska bestå. Bostadsbebyggelse väger inte tyngre än strandskyddet därför att det finns annan byggbar mark i kommunen.

Klimat- och miljöaspekter

Den planerade bebyggelsen skulle öka biltrafiken och därmed motverka klimatmålen. Kommunens utbyggnad av bostäder bör främst ske i områden där befintlig infrastruktur och kollektivtrafik finns att utgå ifrån. Med det antal bostäder och arbetsplatser som planeras finns det inte underlag för kollektiva kommunikationer. Inte heller ett utökad befolkningsunderlag skulle vara tillräckligt för kollektivtrafik. Den planerade bebyggelsen tilltalar familjehushåll med ekonomiska förutsättningar att kunna äga eller hyra två bilar per hushåll. Detta medför risk för ett bilberoende som inte är positivt för miljön.

Region Stockholm, Trafikförvaltningen har krav på antal bostäder som motiverar halvtimmes busslinjetrafik (antal invånare som uppfyller resebehov från ett område). För Upplands-Bro gäller minst 570 bostäder och 1250 arbetsplatser enligt en tabell från Region Stockholm, Trafikförvaltningen. Samma resonemang om för litet boendeunderlag gäller för kommunal service, butiker och liknande.

Naturvärden

Utveckling av Norra Stäksön kan påverka de naturvärden som finns i området och strandzonen, dels genom att naturvärden tas i anspråk, dels indirekt genom ökad närvaro och trafik i området. Området har höga och mycket höga naturvärden som ska skyddas (klass 1 och 2). På hela Stäkethalvön finns det De Geermoräner. De är viktiga att bevara. Enligt Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddad natur och registerblad för Stäksön NRO1017 är de ett riksvärde.

Jordbruksmark

Enligt Miljöbalken 1998:808 ska brukad jordbruksmark undantas från exploatering. Brukningsvärd jordbruksmark får endast tas i anspråk för väsentligt samhällsintresse och om annan mark inte kan användas.

Kommentar

Kommunen delar Naturskyddsföreningens synpunkt om att det viktigt att utreda de höga naturvärdena på norra delen av Stäksön och ta mest möjliga hänsyn till dessa i planeringen. De planerade rekreativa funktionerna ska både stärka de gröna kopplingarna och tillgängliggöra området vilket är en del av strandskyddets syften. Detta är en central del i detaljplaneförslaget.

Ett upphävande av delar av strandskyddet är en förutsättning för att bygga ut bostadsområdet som det är illustrerat i planförslaget. Kommunen anser att vi har skäl att upphäva strandskyddet.

DeGeer-moräner, jordbruksmark, klimat och miljö och trafiksituationen är inte frågor som behandlas i planeringsbeskedet men kommer att behöva utredas vidare i detaljplanearbetet som kommer och synpunkterna tas med till det.

9 STF Svenska turistföreningen, inkom 23 april 2024

En planering för ev. bebyggelse på Norra Stäksön önskar vi håller sig söder den gamla banvallen. Markområdena utanför banvallen har mycket stora naturvärden och sociala värden. Norra delen av ön upptäcks mer och mer av boende i Kungsängen-Brunna i Upplands-Bro kommun, och boende i Staket-Kallhäll i Järfälla kommun. Under senare tid ses även fler och fler utifrån hitta hit.

Markområdet norr om banvallen har centralt en mycket fin dalgång, med utsikt ner mot Mälaren. Den omges av flera partier av "unik" lövskog av gamla ekar (nästan "sparbanksekar") och hassel, och ett djurliv med bland annat vildsvin och rådjur. Strandområdena och de två nordsydliga bergspartierna i väster och öster innehåller på flera håll gammelskog och några använda stigar.

Att en ev. bebyggelse ska hålla sig innanför banvallen får anses ha stöd av eller skära av Görvalnkilen strandskyddet på 100 meter och det utökade strandskyddet på 300 meter. Viktigt att det följs.

Över området finns även riksintresset Mälaren. Att reducera riksintresset med bebyggelse här har inget stöd. Området ligger dessutom inom en av Storstockholms viktiga Gröna Kilar, Görvalnkilen. Att skära av Görvalnkilen eller skapa dålig grönstruktur har inte heller har något stöd.

Stäksön med den gamla Biskopsborgen har enligt arkeologer och historiker spelat viktig roll i Sveriges historia. Har detta undersökts tillräckligt innan ev. exploatering?

Vi i STF Stockholm har då och då haft vandringar över Stäksön. De skulle bli svårare att genomföra, om detaljplanen medger bebyggelse norr om banvallen.

Kommentar

Kommunen delar föreningens synpunkt att den norra delen av Norra Stäksön har stora upplevelsevärden med värdefull natur. I detaljplanen föreslås bebyggelse till allra största del söder om banvallen. Delen norr om banvallen ska bevaras som naturområde och tillgängliggöras ytterligare, så att fler i såväl Upplands-Bro som andra delar av regionen kan uppleva ön. Detaljplaneförslaget ianspråktar delar av det utökade strandskyddet och kommunen anser att det finns skäl enligt miljöbalken att upphäva det på de specifika platserna det föreslås. Den gamla Biskopsborgen ligger på den södra delen av Stäksön och det finns inga planer på att exploatera där.

10 Trafikförvaltningen, Region Stockholm, inkom 3 maj 2024

Då ett planeringsbesked handlar om en bedömning för Länsstyrelsen gällande de så kallade ingripandegrunderna. Då ingripandegrunderna är riksintressen, mellankommunala frågor, miljö kvalitetsnormer, strandskydd samt människors hälsa och säkerhet eller risk för olyckor, översvämning och erosion har inte Region Stockholm några direkta invändningar till planen utifrån ovan grunder på denna plats.

Region Stockholm vill dock i detta sammanhang ändå lyfta att regionen har yttrat sig över Planprogrammet för Norra Stäksön (Stäket 1:3 och 1:19) i Kungsängen, TN 2015–1059 och synpunkterna som lämnades då är i stort sett aktuella bortsett från att de riktlinjer som regionen hänvisade till har uppdaterats samt att vissa grundläggande faktorer har förändrats. För regionen är det alltid aktuell version av riktlinjer som används i regionens bedömningar om exempelvis nya linjer bör inrättas och om trafikering är möjlig på de gator som föreslås för busstrafik för de fordonstyper som regionen använder.

Region Stockholm yttrande sig 2020-10-15 över samrådsförslaget till Fördjupad översiktsplan för Kungsängen, TRN 2020–0145, som bland annat omfattade Norra Stäksön. Region Stockholm konstaterade då att samrådsförslaget till fördjupad översiktsplan avvek från den regionala utvecklingsplanen, RUF 2050, däribland utpekandet av området Norra Stäksön som utredningsområde. Region Stockholm efterfrågade en tydlig motivering till utpekandet av Norra Stäksön, vilket skulle öka förståelsen över förslaget. Region Stockholm ansåg också att kommunen behöver säkerställa att det finns goda möjligheter att kollektivtrafikförsörja Norra Stäksön. Det behöver vara fokus på god stadsbyggnad och goda möjligheter för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik före bil för att öka möjligheterna att nå regionens uppsatta mål och regionala prioriteringar gällande till exempel klimatpåverkan och transportarbete.

Region Stockholm noterar att förslaget skiljer sig markant från det planprogram som togs fram år 2015. Exempelvis har mängden tillkommande bostäder sjunkit betydligt sedan planprogrammet. I planprogrammet handlade det om 2500 bostäder i varierande former, ny skola, äldreboende, kommersiella verksamheter och idrottshall. Förslaget handlar nu om 390–465 lägenheter med tonvikt på villor/parhus samt radhus. Antal tillkommande bostäder och arbetsplatser styr regionens vilket utbud av kollektivtrafik regionen kan erbjuda. Ett minskat antal bostäder bedöms alltså medföra effekter för kollektivtrafikutbudet på denna plats. Regionen har en inriktning om att det krävs cirka 600–700 nya bostäder för att en ny linje skall vara lönsam att inrätta. En ny linje innebär också ett ökat tryck på bussterminaler och den yta som krävs för busstrafikeringen, vilket kommunen behöver hantera i dessa processer. En ny busslinje skulle kräva att den väg som är placerad inom strandskyddet och som löper utmed bebyggelsen kan trafikeras av buss och utformas i enlighet med RiGata-Buss. Det kommer även att behöva tillskapas värdmöjligheter inom planområdet då en genomgående linje inte bedöms som lönsam. Dessa förutsättningar finns inte i förslaget vilket innebär att busstrafikering ej är möjlig som planförslaget i underlaget för planeringsbesked.

Region Stockholm anser dessutom att det är viktigt att planprogrammets ambition om goda kopplingar till det regionala cykelvägnätet och goda möjligheter till attraktiv cykelparkering i området omsätts i praktiken. Trafikverket är huvudman för det regionala cykelstråket över Stäksön till Kungsängen. Enligt 2023 års regionala cykelbokslut, är det regionala cykelstråket i denna sträckning inte utbyggt enligt standarden för regionala cykelstråk. För att ge de nya invånarna på Norra Stäksön de bästa förutsättningar att göra resval utan bil anser Region Stockholm att området ska ges goda kopplingar till det regionala cykelstråket och att kommunen och Trafikverket tillser att stråket byggs ut enligt regional standard, i enlighet med den regionala cykelplanen.

Kommentar

Kommunen delar Trafikförvaltningens synpunkter gällande behovet att säkerhetsställa välfungerande gång- och cykelvägar och kollektivtrafikmöjligheter för bostadsområdet. Kommunen är medvetna om problematiken med att försörja området med busstrafik på grund av de låga antalet bostäder. Som förvaltningen själva nämner är detta dock inget som har behandlats i planeringsbeskedet utan kommer att studeras i vidare detaljplanearbete och synpunkterna tas med till detta.

11 Upplands-Bro Kulturhistoriska förening, inkom 4 maj 2024

I vad mån följande är av riksintresse vet vi inte, men det borde vara det:

Det här enorma flyttblocket ligger inom detaljplaneområdet. Bedömd vikt ca 900 ton.

Hänsyn verkar inte ha tagits till det i planen.

Blocket uppmärksammades inte i den förstudie som gjordes under 00-talet, där redovisades endast obetydliga mindre block.

Kommentar

Kommunen delar föreningens synpunkt att flyttblock och DeGeer-moräner är viktiga att ta hänsyn till i detaljplanering. Den södra delen av Stäksön ligger inom riksintresse för naturvård, delvis på grund av den stora mängden flyttblock. Den norra delen är inte en del av riksintresset, även om det finns flera flyttblock även där. Därav har inte frågan behandlats i planeringsbeskedet. Synpunkten tas dock med till vidare arbete med detaljplanen.

12 Upplands-Bro Villaägarförening, inkom 6 maj 2024

Kungsängens villaägareförening, nedan kallad föreningen, finner planeringsförslaget intressant och är i grunden positiva till utformningen.

Förslaget innehåller en mycket stor andel småhus, vilket undersökningar konsekvent visar är den boendeform som flest hushåll vill bo i. Med tanke på den relativt låga andelen småhus som byggts de senaste decennierna i Upplands-Bro ser vi tillskottet av småhus därför som extra värdefullt.

Föreningen vill dock påtala några punkter, där föreningen önskar se en vidare utveckling av förslaget:

Närheten till E18 torde innebära:

Risk för att det kan uppstå problem med buller från motorvägen - har detta beaktats i tillräcklig omfattning?

Risk för att luftföroreningar sprids från motorvägen, varför hänsyn bör tas särskilt till placering av skolor och förskolor.

Närheten till E18 är positiv ur synvinkeln att det är lätt för boende att ta sig till och från området, men detta begränsas samtidigt av bristen på fler än en av-, och påfart till området. För såväl besökare till området som för boende i området förordar föreningen ytterligare en av- och påfart från E18.

I och med etableringen av flera nya stora bostadsområden i Kungsängen, exempelvis Viby, Tibbleängen, Rankhus och Norra Stäksön, kommer byggtrafiken i Kungsängen att öka markant under många år framåt. En påtaglig utökning av lastbilstrafik till och från Brunna logistikområde liksom en utökning av militära och civila fordon på Granhammarsvägen förväntas också ske. Föreningen ser det därför som synnerligen brådskande att kommunen verkar för fler av- och påfarter till E18 för att minska risken för trafikstockningar och olyckor, exempelvis genom en anslutning mellan logistikområdet i Brunna och Trafikplats Kockbacka. Det är lika viktigt att verka för att redan boende har en bra situation, som att nya boende i kommunen får en bra start. Jämför med Bro Mälarstrand där vägar och kollektivtrafik planerats in i god tid före inflyttning.

Med hänsyn till ovanstående är det också av stor vikt att det planeras för utveckling och utökning av kollektivtrafiken i det framtida Kungsängen redan nu. Detta inkluderar även externa förbindelser som kan komplettera pendeltåget.

Kommentar

Kommunen delar föreningens bild att planförslaget speglar Upplands-Bros kommuninvånarens önskan om boendeform. Gällande föreningens synpunkter så delar kommunen uppfattningen om att bullerproblematiken måste ses över och miljökvalitetsnormer för luft måste hållas. Trafiksituationen, både mängd och infrastruktur, kommer att bli en stor fråga i kommande planarbete. Även möjligheten till utökning av kollektivtrafiken kommer att utredas. Dessa frågor är inte en del av det som avhandlas i planeringsbeskedet, men kommunen tar med sig synpunkterna vidare i planarbetet.

Privatpersoner och övriga

13 Privatperson 1, inkom 6 maj 2024

Undertecknad företräder närboende fastighetsägare längs Enköpingsvägen 1–8, som berörs av trafikomläggning i det föreliggande planförslaget och vill härmed rapportera följande:

I korthet gäller två viktiga och principiella frågor att besvara:

1. Detaljer efterfrågas för passage under motorvägen och vägars vidare anslutning till den tidigare riksvägen och vidare genom samhället tur och retur genom det sk "Västra skyltfönstret." Därmed åsytas ökade trafikmängder per dygn med åtföljande bullerstörningar. Dessa är redan nu märkbara, som resultat av ökad trafikbelastning sedan den ny vägbron i Stäket tagits i trafik.

2. Mot bakgrund av den ökade trafikens inverkan på såväl aktuella belastningar, som dygnsmedeltrafikmängder, är det en absolut nödvändighet, att såväl beräkningsmässigt, som kvalitetsmässigt kontrollera status på den stödmur som vetter mot sjösidan.

Denna mur är byggd på 1930-talet med handblandad betong och slätarmerig med ändkrokar. och var då ett så kallat AK-arbete. Vid slutet av 1995-talet gjorde man ett försök att bli stabilisera muren medelst sk 'injekteringspålar' för att motverka glidning av grundläggningsplattan.

Detta gjordes inför förväntade ökade trafikbelastningar och vibrationer, när järnvägsbron från/till Svartviken skulle byggas. Trots allt detta kan det i dag efter ca 35 år konstateras signifikanta förskjutningar i murens 'överbyggnad'.

Kommentar

Kommunen delar synpunkten att trafikfrågan kommer att bli en stor fråga i detaljplanearbetet, exempelvis trafikinfrastruktur och buller och vibrationer. Även stödmurens kvalitet bör ses över som en del av det kommande arbetet. Dessa frågor tas dock inte upp i planeringsbeskedet men kommunen tar med sig synpunkterna vidare i arbetet.

14 Privatperson 2, inkom 6 maj 2024

Jag vill börja med att tacka för att Upplands Bro kommun ger boende i en angränsande kommun möjlighet att ha synpunkter på ett planärende. Det är viktigt för oss i Lund som kan bli berörda av en relativt omfattande bebyggelse på andra sidan farleden.

Det nu presenterade förslaget tar rimlig hänsyn till strandskydd och bevarande av natur- och kulturmiljö genom att bebyggelsen i huvudsak håller sig söder om den gamla banvallen. Möjligen är 435 lägenheter i mesta laget. Det kommer med tiden att slita på naturen. Det är viktigt att den skog som finns ner mot stranden bibehålls.

Det är viktigt att de skissade eventuella badbryggorna just är badbryggor och inte någon marina eller anläggningar som inbjuder till vattenskoteråkning.

Jag vill också peka på behovet av en fungerande trafiklösning. Trafiken på Enköpingsvägen genom Stäket kommer troligen att öka avsevärt. Vid broöppning blir det snabbt kaotiskt.

Kommentar

Kommunen delar synpunkterna om att planen håller rimlig hänsyn till strandskyddet och att det är viktigt att naturområdena på Strömsängsudd förblir oexploaterade. Eventuella badbryggor eller möjligheten att etablera övriga rekreativa funktioner har inte utretts i detta skede av planförslaget. Det finns dock inga planer på att etablera marina eller småbåtshamn. Trafikfrågan har heller inte utretts till detta skede men det kommer givetvis att behöva göras noga i det fortsatta detaljplanearbetet. Synpunkterna tas med vidare.

15 Privatperson 3, inkom 6 maj 2024

Vi ser det som positivt att i den nuvarande planen, som beskrivs i Underlag för planeringsbesked för Norra Stäksön, har exploateringen i form av bostäder och andra anläggningar tonats ner jämfört med tidigare plan. Nu försöker man lämna norra delen av Norra Stäksön och andra strandområden lite mer orörda genom att förskjuta bebyggelsen mot E18 och innanför banvallen.

Här följer våra synpunkter på planförslaget:

Det anges i planen att "Planförslaget har tagits fram med stor hänsyn till strandskyddets intressen liksom riksintresset avseende Mälaren och det rörliga friluftslivet". I planen påpekas också att undantag för riksintressen kan göras om det är av stor vikt för utbyggnaden av tätorten. Vi anser att denna argumentation inte håller, dels eftersom man vill upphäva det utökade strandskyddet (300 m). Dessutom saknas en trovärdig och hållbar motivering till varför undantag skulle göras för riksintressen. Det tycks som om det avgörande skälet för den återupptagna planeringsprocessen inte är ett behov från kommunens sida utan snarare ett initiativ från markägarna, som vill sälja Norra Stäksön.

Riksintresset

Den nuvarande planen försöker sätta fokus på naturvård och friluftsliv. Detta är naturligtvis lovvärt. Norra Stäksön ingår i riksintresset för Rörligt friluftsliv ("Mälaren med öar och strandområden"). Det innebär att området inte får exploateras på ett sådant sätt att natur och kulturvärden skadas. Här måste en rad faktorer beaktas varav många rymms inom det strandskyddet är satt att skydda: växt- och djurliv i och vid Mälarens vatten samt allmänhetens tillgänglighet till dessa värden utan att behöva känna sig avhållen eller utestängd.

Strandskydd

Det finns ingen tydlig beskrivning av de särskilda skäl som kommunen säger sig ha för upphävande av strandskydd på 300 m. Det krävs en motivering varför en utbyggnad enligt planen är nödvändig för att försörja Kungsängen med bostäder som inte kan åstadkommas på annan plats. Ett skäl, som kommunen hänvisar till för att upphäva det utökade strandskyddet i den del som innefattar banvallen, är att "området har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften, då banvallen redan finns på platsen". Det angivna skälet håller inte, eftersom banvallsområdet i nuläget är tillgängligt och nyttjas av allmänheten just för att tillgängliggöra sig den strandnära naturen. Samtidigt som man vill bygga ut banvallen till trafikled, framhävs av kommunen att banvallen har ett "kulturhistoriskt värde" som bör bevaras. Hur tänker man här? Bevaras eller byggas om till trafikled?

Vattnet kring nordligaste delen av Norra Stäksön är enligt Miljöbalken klassat som Ekologiskt särskilt känsligt område (ESKO-område). Det syftar på att mark och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt så långt möjligt ska skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. Bryggor och badplatser vid detta område skulle medföra stora störningar för djurlivet i och omkring vattnet. Dessa anläggningar har reducerats i nuvarande planförslag, vilket är bra. Dock är det inte orimligt att de troligen välbeställda framtida ö-borna kommer att ställa krav på anläggningar för fritidsbåtar och bad.

Vatten Strand Ljud

Ryssgraven är unik som en smal 2 km lång oexploaterad mälarvik nära Stockholms stad. Ryssgraven har en hastighetsbegränsning på 8 knop; skyltar finns vid Strömsängsudd och Stigstorp. Anlagda bryggor skulle komma att tjäna som magneter för motordrivna vattenfarkoster, inte minst för besökande vattenskoteråkare - tänk Hornsbergs Strand! Efterlevnadsprocenten av hastighetsbegränsningen är låg bland vattenskoteråkare i detta område. En stor risk är att antalet störande vattenfarkoster, även laglydiga, skulle öka med befolkningsstorleken på ön, samtidigt som vattenarean är densamma. Detta vore naturligtvis ett hot mot fauna och naturbesökarens möjlighet till avkoppling som naturområdet idag erbjuder. Ryssgraven har än så länge en förhållandevis lugn vattenyta. Inte minst på grund av att det inte är en genomfartsled för båtar, såsom vattenfarleden öster om Stäksön, vilken också rymmer ett antal småbåtshamnar på Järfällasidan. Ljudmässigt är Ryssgraven synnerligen känslig på grund av sina branta stränder. Att Norra Stäksön/Ryssgraven är ljudmässigt känslig framgick med all tydlighet i samband med de illegala flerdags-ravefester (utan tillstånd av markägaren) som för ett antal år sedan anordnades på gräsytan upp mot Strömsängsudd. Detta kan många Kungsängenbor intyga; uppmärksammades i lokalpressen.

Banvallen

Längs Ryssgraven och bort mot det före detta torpstället Ön är banvallen smal (konstruerad för enkelspår) och nedsprängd i berget. För att omvandla banvallen till ett dominerande trafikstråk i kontakt med Kungsängen krävs omfattande breddning och sprängningsarbeten. Det blir i så fall inte mycket kvar av banvallen som ett kulturhistoriskt minnesmärke. Banvallen vid Ryssgraven ligger på en hög hylla i en brant sluttning garnerad med gammal sprängsten. Banvallsvägen vid Ryssgraven är planerad att gå över mark som enligt expertisen (Structor) har förhöjd risk för skred. Är detta lämplig dragning av huvudvägen för den tänkta bebyggelsen? Det är svårt att tänka sig hur denna hylla skall kunna rymma gångväg, cykelbana och huvudgata med två breda filer som skall klara ev. bussar och tung trafik från ut- och infart till exploateringsområdet. Dessutom skulle det krävas ett gediget säkerhetsutrymme mot Ryssgravsbranten inkluderande bullerplank och starka staket som kan motstå fordonsolyckor. Området är på grund av de höga och branta stränderna synnerligen bullerkänsligt. Banvallen är troligen gravt förorenad av kreosot (fenol) från gamla slipers, växtbekämpningsmedel (klorerade fenoxisyror, t ex hormoslyr bestående av 2,4-D och 2,4,5-T förorenad med dioxin), vilka är cancerogena och hormonstörande, samt ett flertal metaller, med en mängd hälsovådliga effekter. Marken kan tänkas vara förorenad inom ett ansevärt djup. Föroreningarna riskerar direkt att läcka ut så fort någon typ av markpåverkande åtgärd påbörjas. Själva saneringen och transporten i sig kan, på grund av den smala och branta banvallen, vara svår att genomföra på ett miljö- såväl som tekniskt säkert sätt. Från Rankhusberget finns fortfarande, trots E18, en fin vy mot norra Stäksön. Denna skulle bli starkt sargad av de omfattande ingrepp som krävs i banvallen och kommande livlig trafik på andra sidan viken. Det handlar här om Ryssgraven som helhet och inte bara om Stäksön. Vad som sker på Norra Stäksön påverkar också Rankhusområdet och västra sidan av viken. En holistisk vy är inte fel. Etableringen av banvallsvägen skulle alltså medföra dessa olägenheter inom strandskydd på såväl 100 m som 300 m!

Fauna och flora

Det är mycket viktigt med en bred djupgående inventering angående naturvärden. I naturvärdesinventeringen som gjorts på Norra Stäksön (Calluna 2015) rapporteras ett stort antal naturvårdsarter och även ett antal rödlistade arter. Här ges indikationer främst vad gäller fauna och flora. Det viktiga att påpeka är även naturområden med begränsad artrikedom kan ha stora estetiska och ekologiska värden. Strömsängsudd nämns speciellt i planerna som skyddsvärt område, men många naturvärden finns även på andra delar av Norra Stäksön, bl a inom strandskyddszonen på 100 m respektive 300 m. Det talas om "grönstråk" och att en grön koppling mellan Norra Stäksön och fastlandet måste behållas. Vad menas och hur? Hur ska viltkorridorer vara möjliga om hela området avgränsas av bilvägar? Enligt planen har djuren ingen möjlighet att röra sig mellan fastlandet och Norra Stäksön.

Skyddsvärda växter

Strömsängsudd är växtplats för ett flertal skyddsvärda landväxter, vilket framförts från olika håll. Norra Stäksöns strand mot Ryssgraven har t ex ett flertal platser med riklig förekomst av gul näckros, det gäller även den stora grunda vassviken vid Strömsängsudd där det är tänkt att anlägga badbrygga. Vi noterade med glädje att inventerarna observerat linden vid Ryssgravsstranden (platsen kallas i folkmun för Lindudden).

Fåglar

Det är väl känt att Ryssgraven har framgångsrikt häckande fiskgjuse vid Norra Stäksöns västra strand. Detta har pågått i minst 70 år även om exakt boplats har varierat något beroende av t ex skogsavverkning. Häckningen har alltså pågått i flera generationer och senast 2023 sågs en flygg unge. Ryssgravens östra strand är ett huvudjaktvatten för gjusen. Fiskgjuse har en säkerhetszon på 500 m, vilket talar emot en hel del av exploateringen mot Ryssgravssidan av Norra Stäksön. Omfattande sprängningar och hantering av bergmassor i samband med vägbygget utmed Ryssgraven skulle vara synnerligen störande för t ex häckande fiskgjuse i närområdet. Vassområden utgör häckningplatser och allmänt skydd för sjöfåglar; på Norra Stäksön märks framför allt stränderna från Strömsängsudd och söderut. Även västra sidan av Ryssgraven rymmer stränder med kraftiga bladvass-sträckor. Ryssgraven är en betydande häckningsplats för skäggdopping. Doppingarna fiskar på båda sidorna av Ryssgraven beroende av tid på dagen (ljus) och hur gamla ungarna är. I slutet av sommaren samlas en stor mängd doppingar i Ryssgraven (ibland 50–100 stycken) innan det är dags att flytta.

Bäver

Längs Ryssgravens stränder och Strömsängsudd finns ett antal bäverhyddor. Bävern är en del i det svenska landskapet och en del av faunan som bör hanteras med försiktighet vid etablering av stigar med strandanknytning.

Viltkorridorer

Stäksön är en ö med en mycket smal markangöring till Kungsängen-sidan mellan Svartviken och Ryssgraven. Detta är hela Stäksöns enda landförbindelse. Den enda antydning till viltkorridor till och från Stäksön finns i anslutning till badplatsen längst in i Ryssgraven och upp över den gamla banvallen. Denna synnerligen begränsade yta skall i nuvarande planförslag tas i anspråk av Banvallsvägen som där tänks ansluta till Enköpingsvägen, som i sig blockerar viltkorridor mot södra Stäksön. Banvallsvägen kommer att bli livligt trafikerad. Glädjande nog har Upplands-Bro kommun i sin reviderade plan för Rankhus etapp 1 lämnat området mellan Rankhusvägen och Rankhusberget oexploaterat, och på så vis öppnat för en viltkorridor från Rankhusskogen, Fallet och Rankhus mot sydligaste delen av Ryssgraven som kan ansluta till den lilla landtungan mot Stäksön. Detta är mycket klarsynt. Tyvärr tycks nu den lilla landtungan vara i farozonen med avseende på exploateringsplanen för Norra Stäksön. Den lilla landtunga som nämnts ovan rymmer också spår av den gamla kulturhistoriskt/arkologiskt intressanta grävda kanalförbindelsen mellan Ryssgraven och Svartviken, vilket ingående beskrivits av Ulf Björkdahl i artikeln "Ryssgraven i Kungsängen".

Trafik

Det råder ingen större tvekan om att det nya bostadsområdet på Norra Stäksön skulle komma att bebos av förhållandevis välbeställda barnfamiljer. Denna grupp åker bil och har ofta två bilar. De tillhör inte heller främst den kollektivåkande gruppen, som tar sig ner till pendeltågsstationen i buss eller med cykel och trängs i fulla pendeltåg som dessutom har stora problem med att hålla tider. Allt annat är en illusion. Boendeunderlaget är för lågt för kollektivtrafik och mellanstadieskola på ön saknas i planerna. Detta genererar ännu mer biltrafik från och till Kungsängen och ökar naturligtvis trafiktrycket mot Kungsängen och av- och påfarter för E18. Hur banvallsvägen skall anknyta till Enköpingsvägen är fortfarande en trafikteknisk gåta, som kräver sitt svar. En utbyggnad av trafikplats Kungsängen, som tidigare har föreslagits, skulle vara mycket komplicerad och kostsam och har redan avskrivits i samband med Rankhus-planerna.

Kultur och naturhistoria

Det finns ett antal De Geer-moräner på Norra Stäksön, lämningar från istiden. De bildades när inlandsisen drog sig tillbaka och har stort naturhistoriskt intresse. En ordentlig arkeologisk undersökning måste göras för att utreda vilka fornlämningar och andra kulturvärden som finns på Norra Stäksön. Avslutningsvis vill vi föreslå att nordligaste delen av Norra Stäksön (Strömsängsudd med närområden) avsätts som naturreservat.

Kommentar

Kommunen delar synpunkten att planförslaget är en förbättring jämfört med tidigare förslag som presenterades i planprogrammet. I planförslaget presenteras flertalet åtgärder för att tillgängliggöra stranden och naturområdena för allmänheten. Kommunen anser därför inte att riksintresset påverkas negativt i någon större utsträckning av planen, utan att planen i stället kan få positiva effekter.

Kommunen anser att det finns skäl att upphäva delar av det utökade strandskyddet utifrån bostadsbehovet i Kungsängen. Banvallen är ianspråktagen som gångväg och kommer fortsatt vara tillgänglig för gång, cykel och ridning även efter exploatering. Det är ännu inte studerat vilket behov av utbyggnad av banvallen utan den frågan kommer att behöva utredas vidare i planarbetet. Det är möjligt att kombinera en utbyggnad och samtidigt bevara delar av de kulturhistoriska kvalitéerna.

Det finns inga planer på att anlägga badplatser i området, men däremot innehåller förslaget möjliga placering av badbryggor. Lämpligheten kommer att utredas vidare i planarbetet. Båtbryggor kommer inte tillåtas i planen och bortsett från eventuella badbryggor kommer strandlinjen vara inom strandskyddat område, vilket medför att båtbryggor heller inte kommer kunna anläggas utifrån planen.

Trafik, buller och flyttblock är viktiga frågor som inte behandlas i planeringsbeskedet men synpunkterna tas vidare till kommande detaljplanearbete.

Resultat av samrådet

Endast mindre redaktionella ändringar har tillkommit i underlag för planeringsbesked.

Underlagsmaterial

- Kopior av inkomna synpunkter under samrådet.

Materialet går att beställa från kommunens plan- och markenhet.

Upprättad 10 juli 2024 av

Plan- och markenheten

Hanna Brandshaug

Planarkitekt

Jessica Hanna

Enhetschef